

FARMAKOTERAPIA BOLESTI

– OVPLYVNENIE KVALITY ŽIVOTA

MUDr. Brodání Dušan, PhD.
MUDr. Brodániová Valéria

BOLEŠŤ PRI NÁDOROVOM OCHORENÍ

- MÁ PRVKY AKÚTNEJ AKO I CHRONICKEJ BOLESTI,
 - JE DLHOTRVAJÚCA A NÁVRATNÁ,
 - SPOJENÁ S KONTINUÁLNYM NOCICEPTÍVNYM STIMULOM
 - SPOJENÁ S
 - ČASTO JE S
- TOTÁLNA BOLEŠŤ
UTRPENIE**
- YTKOM
NA HMOTNOSTI, KACHEKTIZÁCIOU,
NETOLEROVANÍM ZÁŤAŽE, VYČERPANOSŤOU,
BEZNÁDEJOU A UVEDOMOVANÍM SI BLÍZKEHO
KONCA

LISTINA PRÁV PACIENTA S NÁDOROVOU BOLEŠŤOU

MÁM PRÁVO, ABY MI PROFESIONÁLNI ZDRAVOTNÍCI, MOJA RODINA, PRIATELIA AKO AJ OSTATNÍ OKOLO MŇA VERILI, ŽE MÁM BOLEŠŤ

- MÁM PRÁVO NA ÚĽAVU BOLESTI, BEZ OHĽADU NA TO, ČO JU VYVOLALO, ALEBO AKÁ SILNÁ JE
- MÁM PRÁVO BYŤ LIEČENÝ V KTOROMKOĽVEK ČASE.
- KEĎ POTREBUJEM LIEK OD BOLESTI, NESMIEM BYŤ LIEČENÝ AKOBY SOM BOL NARKOMAN
- MÁM PRÁVO NA ÚĽAVU BOLESTI AJ PRI VYŠETROVACÍCH A LIEČEBNÝCH ZÁKROKOCH
- MÁM PRÁVO NA OCHRANU PRED EUTANÁZIOU A NA HOSPICOVÚ STAROSTLIVOSŤ, KEĎ SA PRE ŇU ROZHODNEM

(Pripravené Nadáciou HOSPICE, podľa vzoru Cancer Care Inc. v spolupráci Iowa and Wisconsin Cancer Pain Initiatives).

ADEKVÁTNOSŤ LIEČBY BOLESTI

CIEĽ: **ZLEPŠENIE KVALITY ŽIVOTA**
LIMITOVANÉHO NÁDOROVÝM OCHORENÍM

- **TLMENIE INTENZITY BOLESTI**
 - V RÁMCI DIAGNOSTIKY OCHORENIA
 - V RÁMCI LIEČBY OCHORENIA
- **KONTROLA NEGATÍVNYCH SPRIEVODNÝCH JAVOV**
 - STRACH
 - NESPAVOSŤ
 - DEPRESIA, BEZMOCNOSŤ....
 - NUTRÍCIA, VYPRÁZDŇOVANIE

DIAGNOSTIKA BOLESTI

PÔVOD (PRÍČINA) BOLESTI:

- **RAST A INVÁZIA NÁDORU**
 - KOSTI, SLIZNICE, KOŽA, NERVY, CIEVY, VISCERÁLNE ORGÁNY
- **DIAGNOSTIKA NÁDOROVÉHO OCHORENIA**
 - BRONCHOSKOPIA, GFS, KOLONOSKOPIA, PUNKCIE, EXCÍZIE...
- **LIEČBA NÁDOROVÉHO OCHORENIA**
 - POOPERACNÁ BOLEŠŤ, POSTCHEMOTERAPEUTICKÁ BOLEŠŤ, POSTRADIAČNÁ BOLEŠŤ
- **BOLEŠŤ NESÚVISIACA S NÁDOROM**
 - MYOFASCIÁLNA BOLEŠŤ, POSTHERPETICKÁ NEURALGIA, DEG.DEF. ZMENY PRI OSTEOPORÓZE, VERTEBROGÉNNA BOLEŠŤ, ARTROTICKÁ PRI ARTRÓZE VÁHONOSNÝCH KLBOV, NEUROPATICKÁ BOLEŠŤ...

DIAGNOSTIKA BOLESTI

P (PAIN) – LOKALIZÁCIA

Q (QUALITY) – CHARAKTER – OSTRÁ, TUPÁ, PÁLIVÁ, KRČOVITÁ...

R (RADIATION) – VYŽAROVANIE

S (SEVERITY) – INTENZITA – SLABÁ-MIERNÁ-STREDNÁ-SILNÁ-VEĽMI SILNÁ-KRUTÁ

T (TIME) – TRVANIE – STÁLA, ZÁCHVATOVITÁ, PRAVIDELNE SA ZHORŠUJÚCA...

ZHORŠOVANIE BOLESTI

ÚĽAVOVÁ POLOHA

PREDCHÁDZAJÚCA LIEČBA (ANALGETIKÁ, PSYCHOFARMAKÁ)

SPRIEVODNÉ ŤAŽKOSTI (STRACH, CHUDNUTIE, ZÁPCHA...)

ZÁKLADNÉ PRAVIDLO

**BOLEŠŤ NEDOKÁŽEME
ODMERAŤ, PACIENTOVI MUSÍME**

VERIŤ !

STANOVENIE REÁLNYCH CIEĽOV:

- 1) bez bolesti sa **VYSPAŤ**
- 2) bez bolesti v kľude **ODPOČÍVAŤ**
- 3) bez bolesti sa **POHYBOVAŤ**

OVPLYVNENIE A LIEČBA BOLESTI

CIEĽ: **ZLEPŠENIE KVALITY ŽIVOTA**
LIMITOVANÉHO NÁDOROVÝM OCHORENÍM

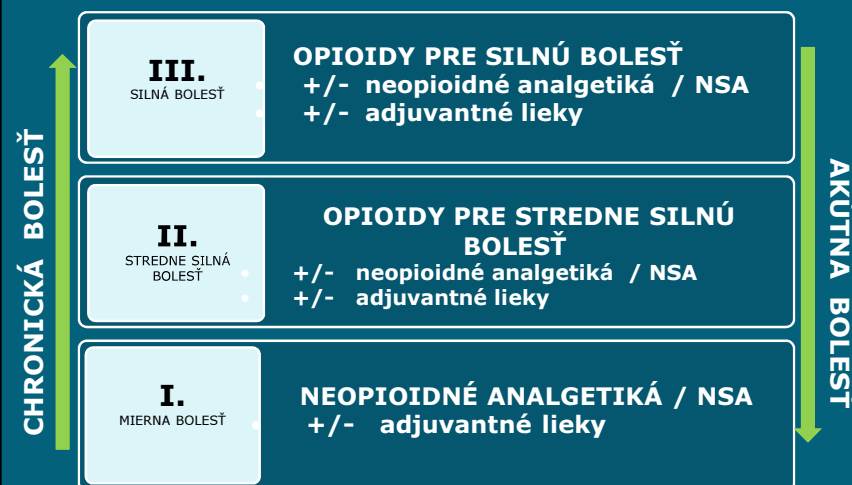
• VYSVETLENIE A PSYCHICKÁ PODPORA

• FARMAKOLOGICKÉ OVPLYVNENIE

- **KAUZÁLNE OVPLYVNENIE BOLESTI A OVPLYVNENIE PRIDRUŽENÝCH ŤAŽKOSTÍ**
- **PODPORUJÚCE OVPLYVNENIE BOLESTI A OVPLYVNENIE PRIDRUŽENÝCH ŤAŽKOSTÍ**
 - ANALGETIKÁ
 - KOANALGETIKÁ A ADJUVANCIÁ

• NEFARMAKOLOGICKÉ POSTUPY

ANALGETICKÝ REBRÍK WHO

VŠEOBECNÉ DOPORUČENIA

Pri pretrvávajúcej bolesti aplikáciu samotných neopioidných analgetík /antiflogistík NEPREDLŽUJEME

Stropný efekt ⇒ maximálne dávky predstavujú nanajvýš 1,5 - 2 násobok štandardných dávok
= nízky analgetický potenciál

OPATRNOSŤ: seniori (nad 65r.), pacienti s poruchami obličiek, KVS, GITu, koagulácie

Volíme kombináciu neopioidov s opioidmi a adjuvanciami

⇒ vhodná kombinácia znižuje denné dávky jednotlivých analgetík

ADJUVANTNÉ LIEKY

FARMAKÁ, KTORÉ ZMIERŇUJÚ ÚČINKY ONKOLOGICKEJ LIEČBY

- Antiemetiká
- Laxanciá
- Antacidá
- Antihistaminiká

ZÁSADY KONTROLY BOLESTI U ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV

MEDIKAMENTÓZNA LIEČBA PODĽA INTENZITY BOLESTI
A PODĽA PATOFYZIOLÓGIE BOLESTI

DODRŽANIE WHO STUPŇOVITEJ SCHÉMY

UPREDNOSTNENIE NEINVAZÍVNYCH METÓD

UPREDNOSTNENIE RETARDOVANÝCH FORIEM

LIEČBA PRELOMOVEJ BOLESTI RÝCHLOUČINKUJÚCIMI
FORMAMI

OPIOIDNÉ ANALGETIKÁ – ANALGETICKÁ POTENCIA

BEZ
PRESKRIBČNÉHO
OBMEDZENIA

TRAMADOL = 0,1
DIHYDROCODEIN = 0,15

BEZ
PRESKRIBČNÉHO
OBMEDZENIA

MORFÍN = 1

S
OBMEDZENOU
PRESKRIBCIOU

OXYCODON = 1,8 – 2,0
HYDROMORFON = 5 – 7,5
BUPRENORPHIN = 50 – 60
FENTANYL = 60 – 80
TAPENTADOL = 0,1

ANALGETICKÁ POTENCIA

